

GARP LİNYİTLERİ İŞLETMESİNDE KULLANILAN MOTOR YAĞLARININ ANALİZİ VE KULLANIMININ AZALTILMASI

A.H.ÖZDENİZ* İ.ÇINAR* C.ŞENSÖĞÜT** & E.ŞEKERCİ*

Özet

Bu çalışmada, Garp Linyitleri İşletmesi (GLİ) Tunçbilek Bölgesi'nde, açık ocaklarda dekapaj ve kömür üretim faaliyetlerinde çalıştırılan ağır kamyon ve iş makinelerinde kullanılan madeni yağlar ve dizel motor yağlama yağları sarfiyatı belirlenerek, yağ sarfiyatını en aza indirebilmek için 1998 yılında kurulan yağ analiz laboratuvarı hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca yapılan yağ analiz sonuçları ve işletmeye sağladığı faydalar üzerinde durulmuştur.

1. Giriş

İnsan sağlığı açısından nasıl damarlarda dolaşan kanın özellikleri çoğu hastalığın teşhisinde önem arzederse, motorda hareketli parçalar arasında dolaşan motor yağı, motorun sağlıklı çalışması hakkında bilgi vermektedir.

İş makinelerinde kullanılan yağın özelliklerinin kaybolması, hareketli parçalardaki yağ filminin yük taşıma yeteneğini azaltacaktır. Bu nedenle yağın fiziksel ve kimyasal özelliklerinin sürekli kontrol edilmesi ayrıca yağın kuru ve temiz olması gerekmektedir [1]. Yapılacak bu kontroller ile makina sağlığı hakkında da bilgi edinilmesi mümkün olacaktır.

Devamlı kullanım sonucu motordaki yağ bir takım değişikliklere uğrar. Yakıt sızması ile viskozitesi düşer ya da oksidasyon ürünleri nedeniyle viskozitesi artar. Zamanla yağ yeterli servisi sağlayamayacak kadar kirlenir. Kirlenme yağın değiştirilmesini tayin eden esas faktördür [2,3].

Garp Linyitleri İşletmesi Tunçbilek Bölgesi'nde, açık ocaklarda dekapaj ve kömür üretim faaliyetlerinde, 114 adet ağır kamyon ve 66 adet iş makinası olmak üzere toplam 180 adet dizel motorlu araç çalıştırılmaktadır. İşletme bünyesinde çalıştırılan ağır kamyon ve iş makinelerinde kullanılan madeni yağlar ve dizel motor yağlama yağları, önemli bir sarf kalemi teşkil etmektedir.

Son beş yıla bakıldığında, motor yağlama yağı yıllık sarf miktarı ortalamasının 240000 kg olduğu görülmektedir.